BLOK

CZASOPISMO AWANGARDY ARTYSTYCZNEJ

CENA 2.000.000

WARSZAWA 8 MARCA 1924

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: ul. WSPÓLNA 20 m. 39

REDAKCJA:
HENRYK STAŻEWSKI
TERESA ŻARNOWERÓWNA
MIECZYSŁAW SZCZUKA
EDMUND MILLER

№ 1

Nous prions nos amis de nous envoyer des clichés, photographies, dessins et articles en les adressant: Varsovie — Pologne, ul. Wspólna 20 m. 39.

Unsere Freunde werden gebeten uns Clichés, Photographien, Zeichnungen und Artikel schicken zu wollen. Aresse: Warschau — Polen, ul. Wspólna 20 m. 39.

BLOK

Dnia 15 marca w auto-salonie firmy Laurin i Klement—Mazowiecka 11, zostanie otwarta wystawa BLOKU kubistów suprematystów i konstruktywistów: Katarzyny Kobro, Karola Kryńskiego, Wład. Strzemińskiego, Witolda Kajruksztisa, Henryka Stażewskiego, Teresy Żarnowerówny, Mieczysława Szczuki, Henryka Berlewiego i Mieczysława Szulca—jesteśmy przekonani, że dzięki wniesionym przez nią wartościom oraz całkowici odrębnemu wyglądowi zewnętrznemu—jest ona w obecnej dobie najdonioślejszem wydarzeniem w polskim ruchu plastycznym.

Likwidujemy ostatecznie istniejące dotychczas w sztuce modernistycznej wyrażanie osobistych nastrojów, manierę wywnętrzania się.

Sztuka winna być nie przejawem indywidualistycznych zamierzeń artysty — lecz dziełem wysiłku zbiorowości, której robotnikiem i wynalazcą jest poszczególny artysta.

To, co tworzy każdy artysta, ma być nadbudową nad sumą wysiłków jego poprzedników i współtowarzyszy.

Rozbieżne indywidualistyczne eksperymenty muszą być zastąpione przez bezwzględną dyscyplinę i ciągłość pracy opartej na kanonach.

Zamiast natchnienia, estetycznej kontemplacji—świadoma, kształtująca wola, domagająca się jasności i ścisłości form.

Wymogi życiowe współczesności stawiają na pierwszym planie problem ekonomji.

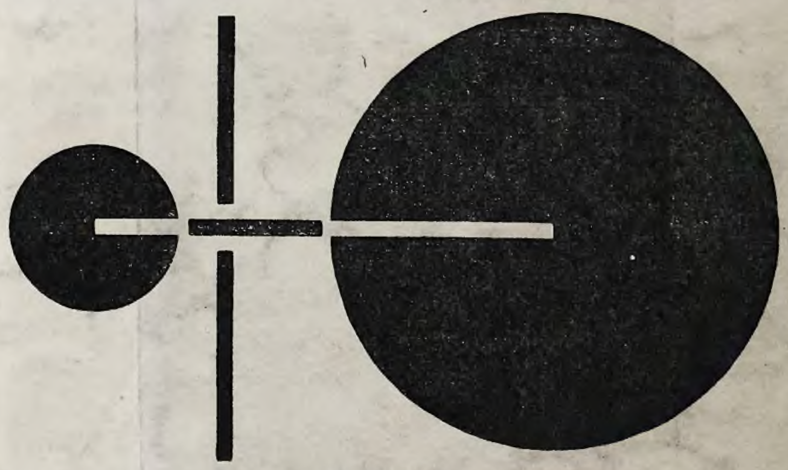
Zasada ekonomji pociąga za sobą wielkie uproszczenia środków — dlatego pracę ręczną artysty redukuje się do minimum, mechanizując ją.

Formy wykonane ręcznie zawierają w sobie grafologiczne odchylenia, charakterystyczne dla poszczególnych artystów — wykonanie zaś mechaniczne daje bezwględny objektywizm formy.

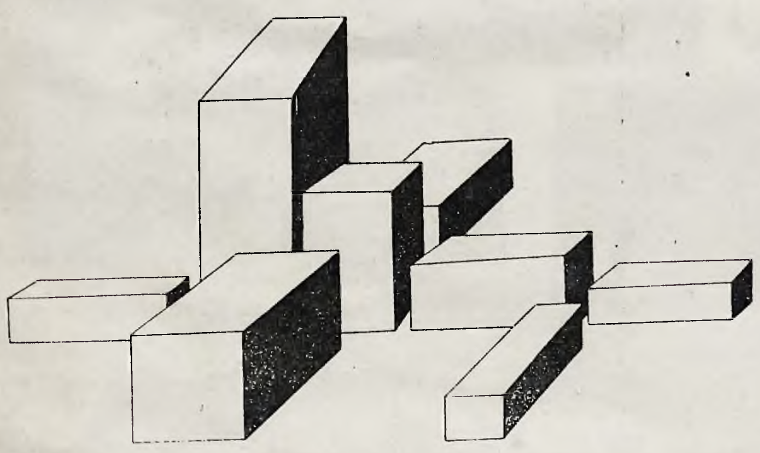
Metoda mechanizacji bezpośrednio styka się z techniką.

Względy utylitarne w technice dają rezultaty zbliżone do estetycznych.

Stajemy wobec problematu *estetyki maksymalnej ekonomji.*

M. Szczuka

M. Szczuka — Architektura

Teresa Żarnowerówna.

WŁAŚCIWE RZECZY NA WŁAŚCIWEM MIEJSCU.

STATYKA jedności zjawiska w ARCHITEKTURZE, RZEŹBIE i OBRAZIE

natomiast

RUCH uporządkowanych i kolejno po sobie następujących wielości zjawisk W PŁASKIEM MALARSTWIE RUCHOMEM (kino) i W PRZESTRZENNEM RUCHOMEM MALARSTWIE (teatr).

Uważamy obraz, rzeźbę za rzecz samą w sobie

gdyż

jest przedmiotem zrobionym z materjałów technicznych

jest konstrukcją płaskich lub przestrzennych form abstrakcyjnych — budową organicznie różniącą się od otoczenia.

Teresa Żarnowerówna

Nous faisons disparaître définitivement la méthode existante jusqu'à présent dans l'art moderne de n'exprimer que des émotions personelles, la manière d'epanchir ses propres sentiments.

L'art ne doit pas être une manifestation des buts individuels de l'artiste mais l'oeuvre d'un effort collectif dont chaque artiste est inventeur et collaborateur.

Ce que crée l'artist ne doit pas être qu'une addition, un supplément, à la somme générale des efforts de ses prédécesseurs et contemporains.

Les expériences individuelles separées doivent être remplacées par une discipline sevère et un travail continuel fondé sur des bases inébranlables.

Au lieu d'inspiration, de contemplation esthétique—une volonté consciente créatrice exigeante de la clarté et de la précision dans les formes; les nécessités de la vie contemporaine posant au premier rang le problème de l'économie;

la loi d'économie produisante une simplification extrême de moyens d'expression;

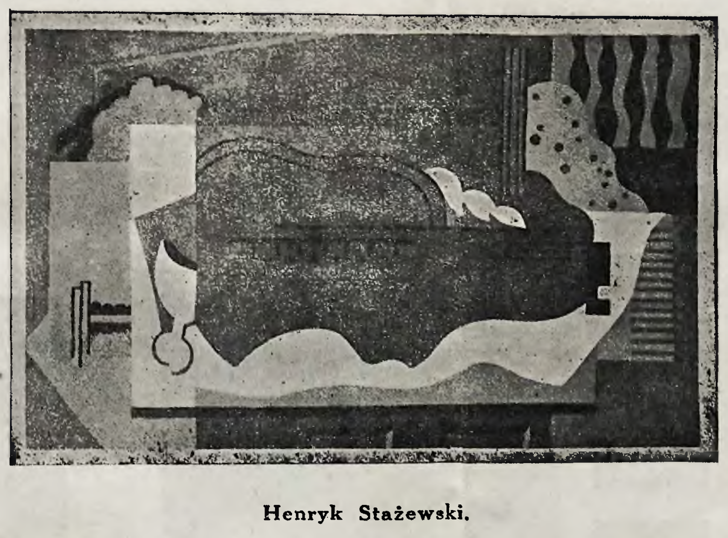
le travail manuel de l'artiste se reduisant au minimum, en étant mécanisé;

le travail manuel caractérisant les différences graphologiques de chaque l'artiste; la production mécanique représentant l'expression positive des formes;

la méthode de la mécanisation se joignant immédiatement à la question technique;

les buts utilitaires de la technique donnant des effets égaux à ceux de l'esthétique.

Nous voilà devant le problème de *l'esthétique de l'économie à l'outrance.*

Henryk Stażewski.

BUDOWA

■ Nie znamy problemów formy lecz jedynie problemy budowy ■

■ Forma nie jest celem lecz naturalnym wynikiem naszej pracy ■

■ Żadna forma nie istnieje sama przez się ■

■ Warunkiem osiągnięcia prawdziwej doskonałości formy jest wyrażanie jej w sposób najelementarniejszy ■

■ Forma jako cel jest formalizmem — który odrzucamy ■

■ Podobnie nie dążymy do stworzenia stylu ■

■ Tworzenie stylu jest również formalizmem ■

■ Mamy inne troski ■

■ Chodzi nam wyłącznie o to, by uwolnić budownictwo od spekulatywności estetycznej i uczynić budowę znowu tem, czem w swej istocie być powinna—mianowicie:

BUDOWĄ

Mies v. d. Rohe.

Artykuł wstępny z „Gestaltung" № 2.

PO-SUPREMATYŻM

1. Bezwzględne odrzucenie dynamizmu (charakteryzującego suprematyzm).

2. W suprematyzmie tło jest czynnikiem konstrukcyjnie biernym; oddziaływują jedynie tylko kształty na obrazie, — nie obraz, lecz kształty. Absolutne zespolenie tła i kształtów w jedną oryginalną całość—tworzy obraz po-suprematyczny.

3. Bezwzględny geometryzm kształtów (stosowany przez suprematyzm w celach dynamicznych) nieda się zastosować w celach malarskich. Geometryzm wiąże kształty z granicą obrazu; antygeometryzm łączy kształty z tłem i pomiędzy sobą.

SPRZECZNOŚCI w SUPREMATYŹMIE

↙ technika płaszczyzn wiąże płaszczyznę barwną z płaszczyzną obrazu

↖ dynamizm płaszczyzn wyrzuca płaszczyznę barwną poza płaszczyznę obrazu.

Abstrakcyjność kształtów dąży do stworzenia dzieła czystego malarstwa — do doskonałości formy.

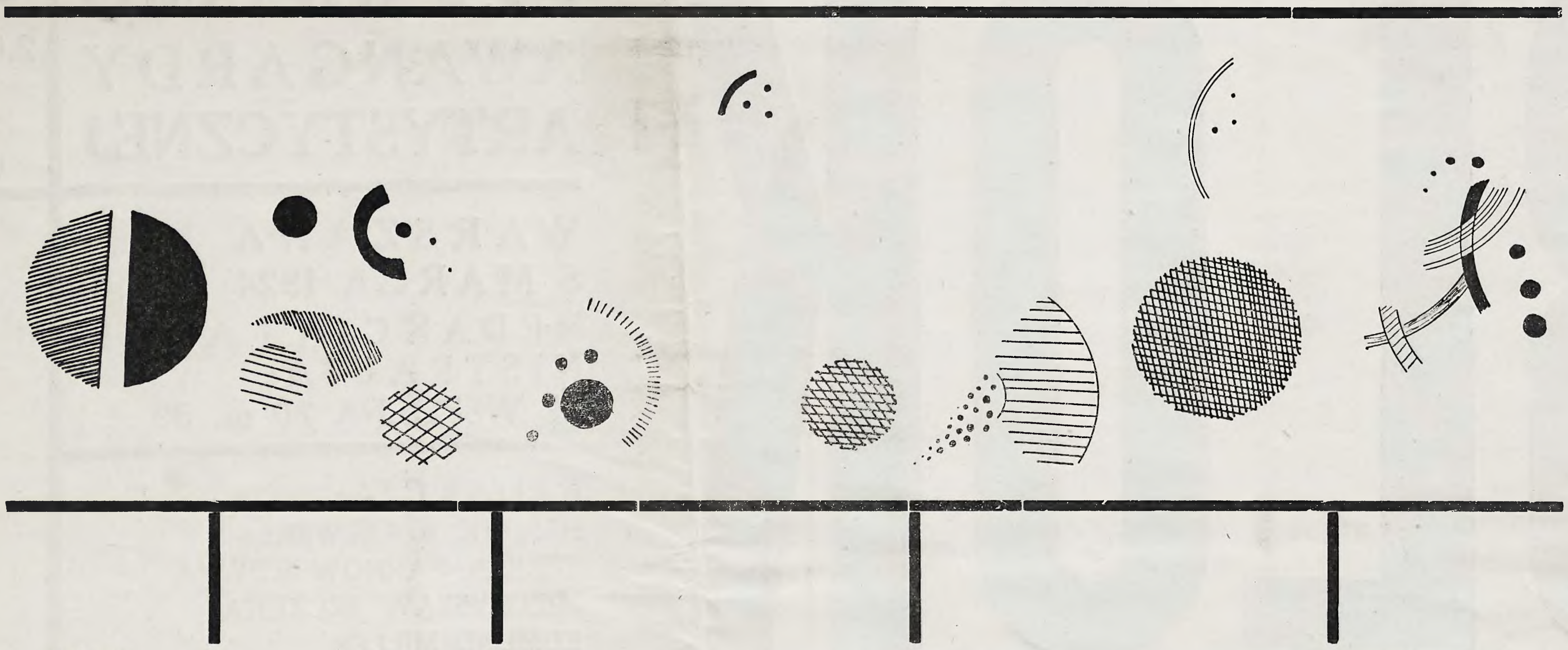
Literackość malarstwa dynamicznego narzuca mu charakter kosmicznej metafizyki, zaniedbanie formy, rozrost literatury.

Bankructwo suprematyzmu jest dowodem tego, iż dynamizm nie jest zjawiskiem ściśle plastycznem.

KU PŁASKOŚCI w MALARSTWIE

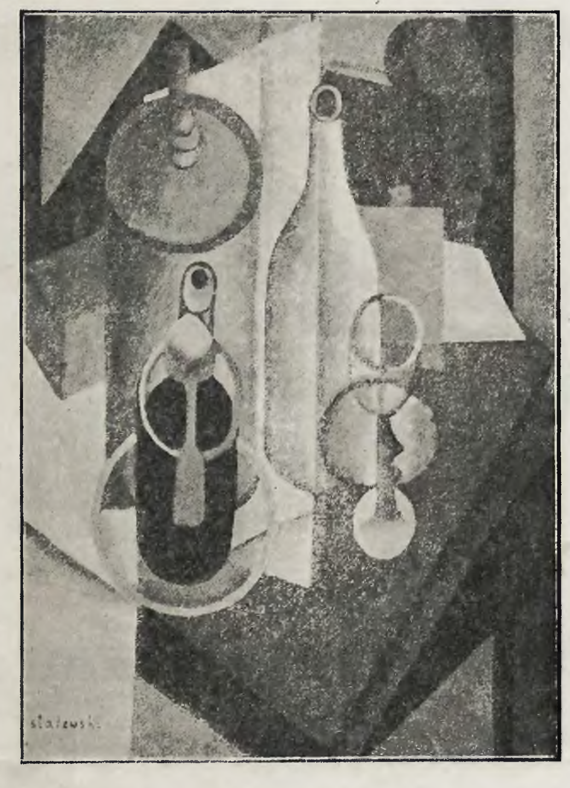
IMPERSJONIZM przeprowadzając analizę światła doszedł do twierdzenia: oko ludzkie akomoduje świat widzialny w formie płaskich obrazów. Odsuwanie się planów dalszych (przestrzeń) w obrazie zależną jest od mniejszego lub większego nasiąknięcia kolorem niebleskim. **KUBIZM** analizując budowę obrazu — przenosi trójwymiarowość świata widzialnego na dwuwymiarowość obrazu przy użyciu wzajemnie przenikających się i zachodzących na siebie płaszczyzn — dając jedność zjawisku obrazu zlokalizowaną w jego ramach. **SUPREMATYZM** zrywa ostatecznie z deformowaniem natury. Płaskość. Abstrakcjonizm i geometryzm form wynikający z geometryzmu blejtramy Ostateczne rozwiązanie płaskości j statyki obrazu daje **KONSTRUKTYWIZM** (o ile podejmuje zadania malarstwa).

Obejrzyjcie samochód firmy LAURIN i KLEMENT—i osądźcie czy artysta mógłby mu nadać doskonalszą formę nie psując konstrukcji.

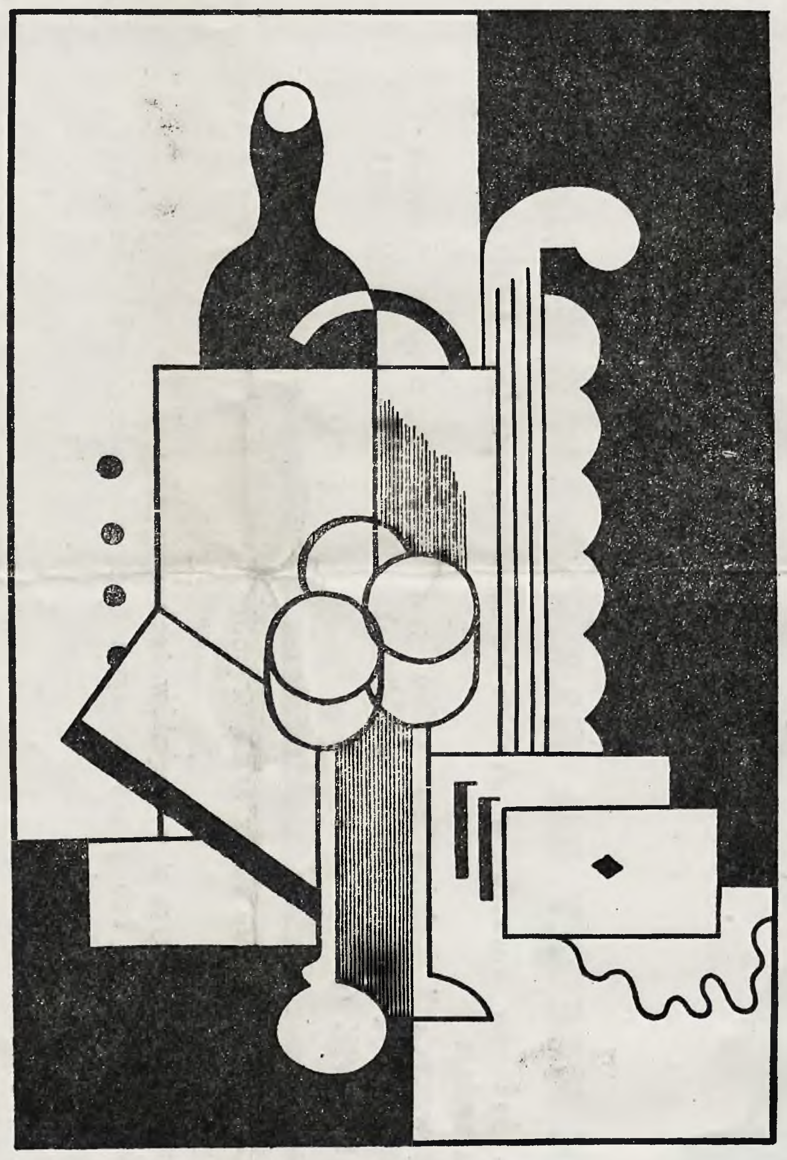

M. Szczuka

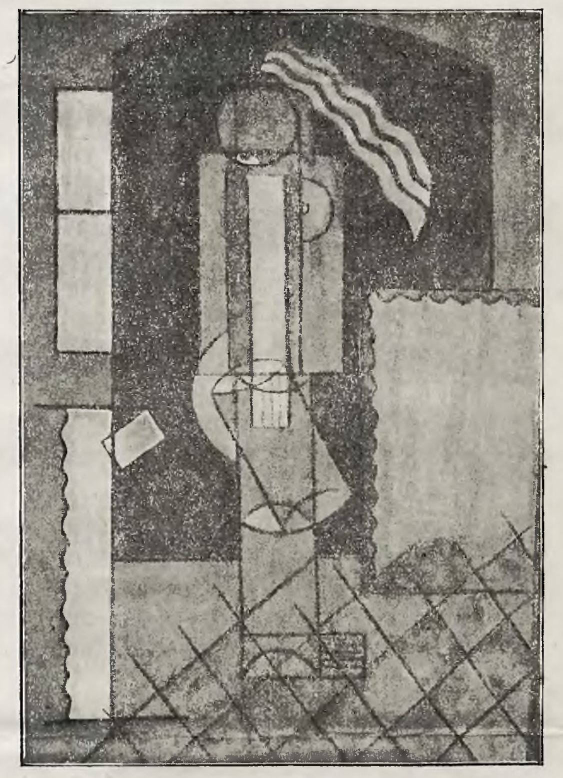
Pięć momentów filmu abstrakcyjnego

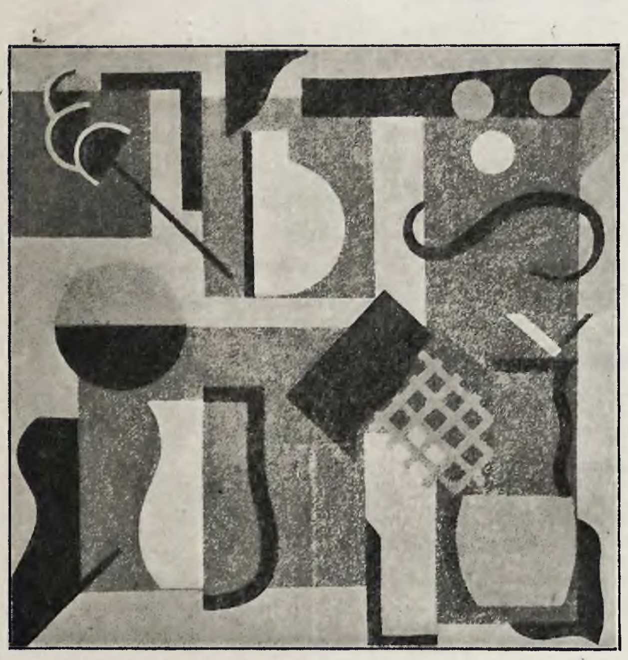
H. Stażewski

H. Stażewski

Teresa Żarnowerówna

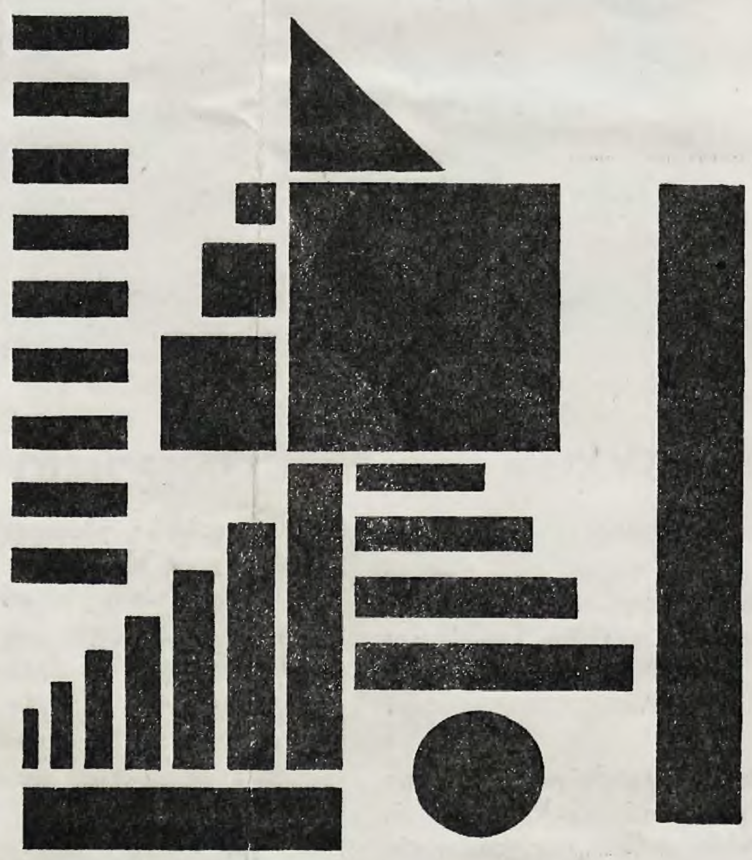
K. Kryński.

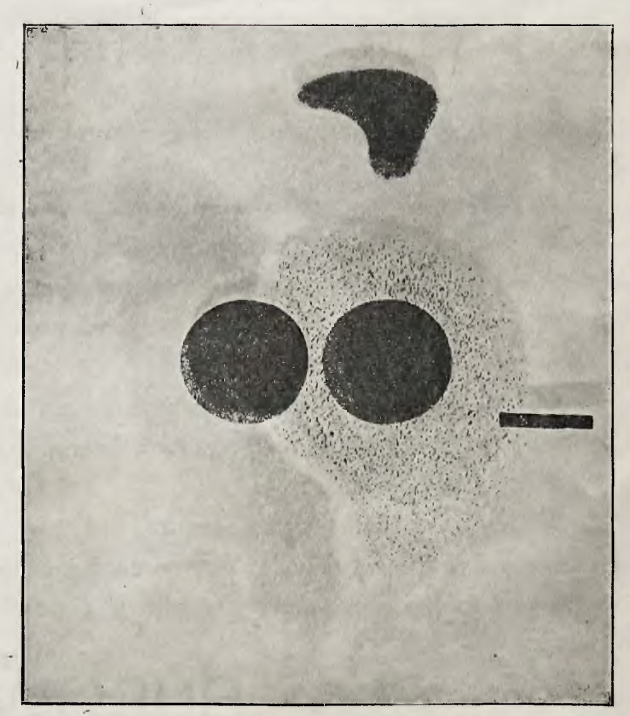
Katarzyna Kobro

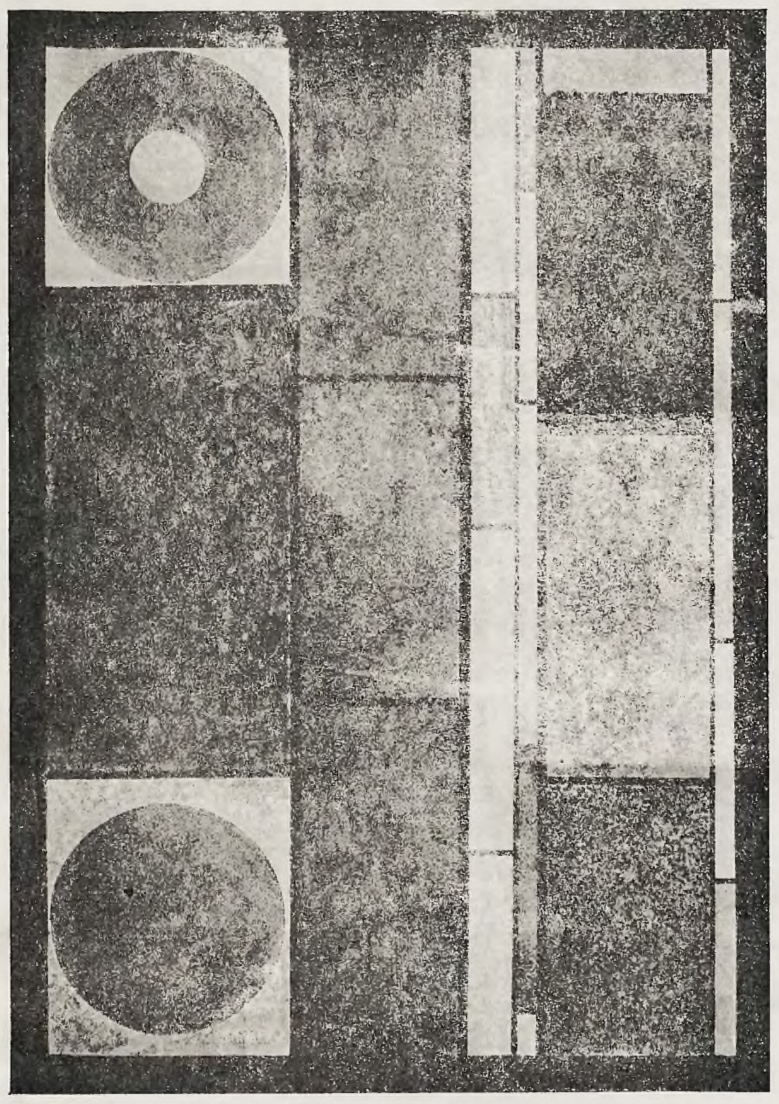
W. Strzemiński

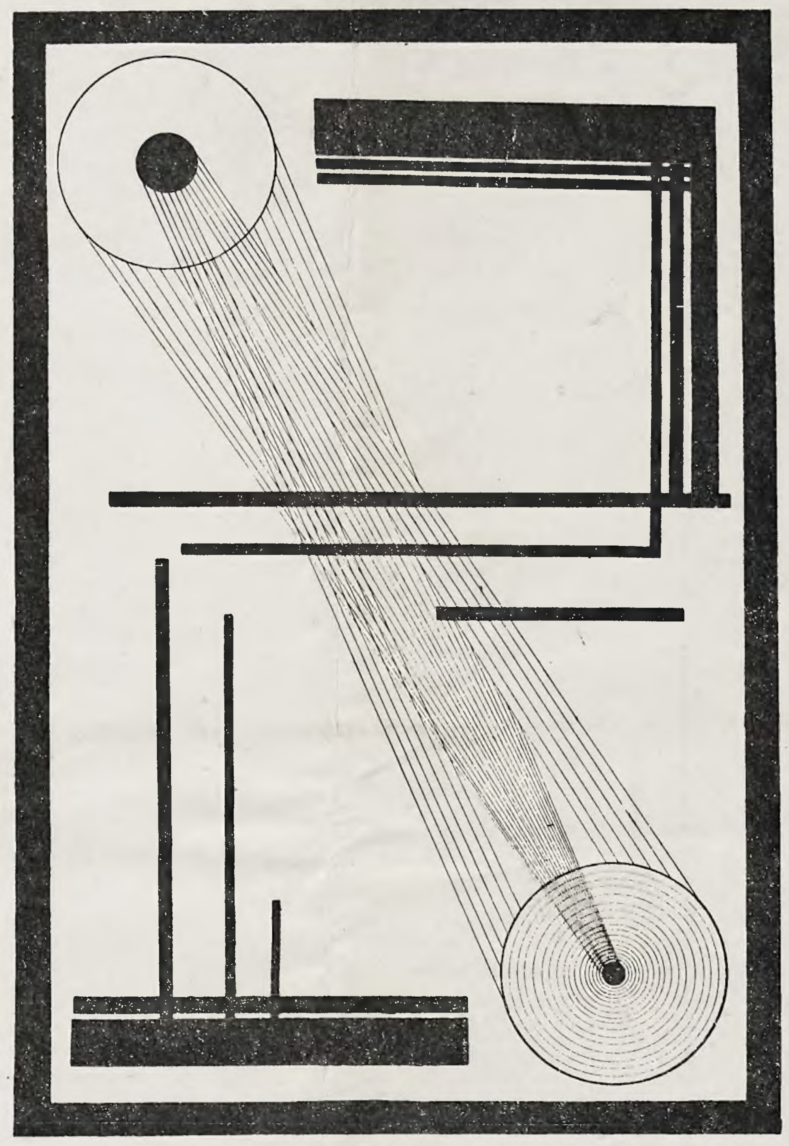
Henryk Berlewi

W. Strzemiński

Teresa Żarnowerówna

Teresa Żarnowerówna

Odczuwa się w całokształcie życia dążność do zastąpienia pracy ręcznej maszyną.

Dokładność. Łatwość. Szybkość.

Zapotrzebowanie portretu, pejzażu, historycznego i batalistycznego malarstwa, ilustratorstwa codziennego życia i t. d. — pokrywa obecnie fotografja i kino, które są bezkonkurencyjne w ścisłości, szybkości i taniości w stosunku do pracy artysty, zadawalniającego dawniej te zapotrzebowania.

Rozwój foto-chemji wyrugowuje dawne środki ilustracyjne, jak drzeworyt i t. p.

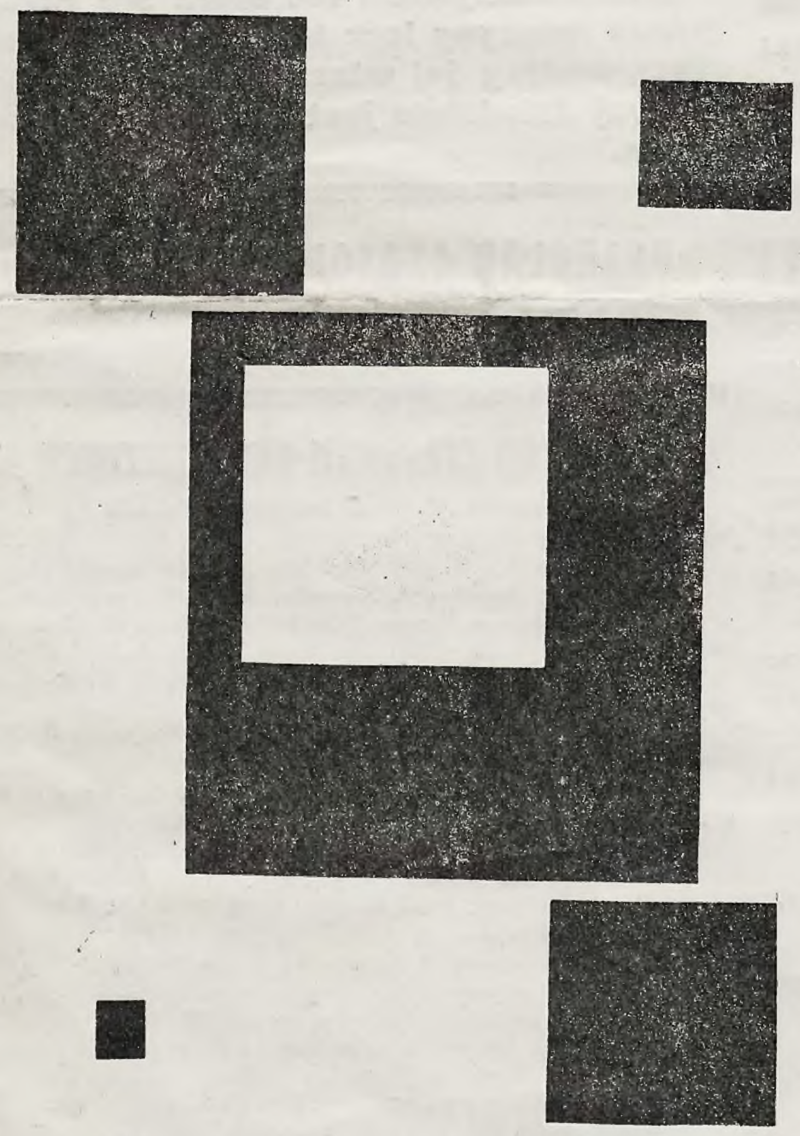
Na miejscu architekta, przetrawiającego umarłe style, staje inżynier, budujący mosty, fabryki, przenośne domy mieszkalne, drapacze nieba, auta, wagony kolejowe, okręty, aera, doki.

Reklama stawia żądania najwyższej pomysłowości, dosadności, zwięzłości, wszechstronnego bogactwa środków, szybkości i ciągłej **nowości**. To, co przed godziną fascynowało, po dwuch godzinach już nie interesuje nikogo.

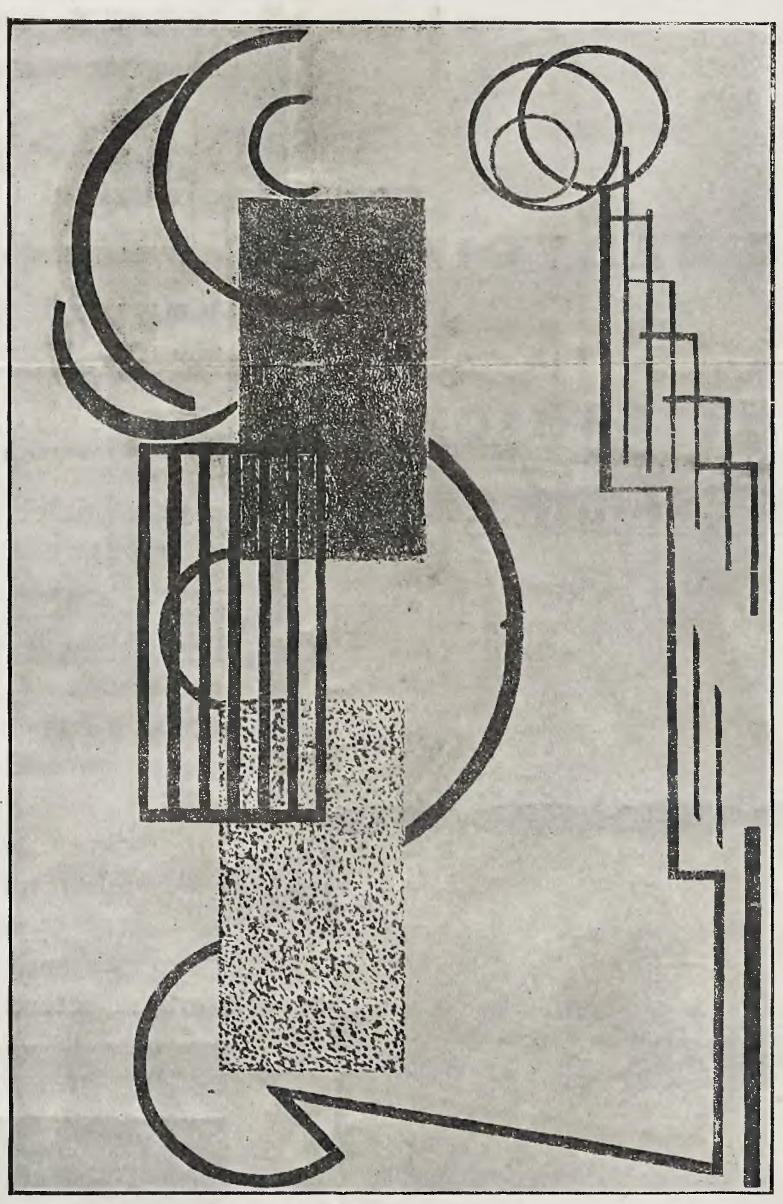
Radjo-telefon i gramofon mnożą na tysiące jeden koncert. Gramofon, pozatem, przedstawia się jako zupełnie niewyzyskany jeszcze instrument muzyczny, przewyższający bogactwem środków wszystkie pozostałe.

Tak zwana sztuka stosowana, będąca w rozkwicie za czasów rękodzielnictwa, została zabita przez wzrost techniki, gdyż szybkie tempo życia stawia na pierwszym planie w produkcji przedmiotów użytku wygodę, ekonomję i szybkość, zamiast dawnej zdobniczości.

Powstaje więc nowe pojęcie piękna — PIĘKNO UTYLITARYZMU.

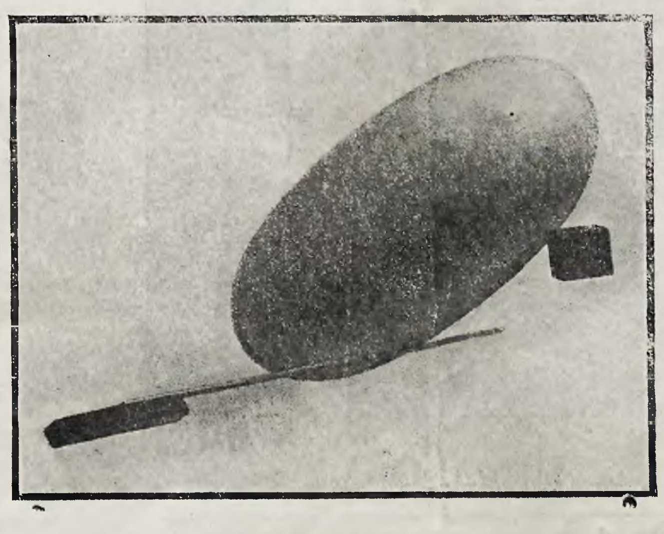
M. Szczuka

Teresa Żarnowerówna

M. Szczuka Projekt inscenizacji

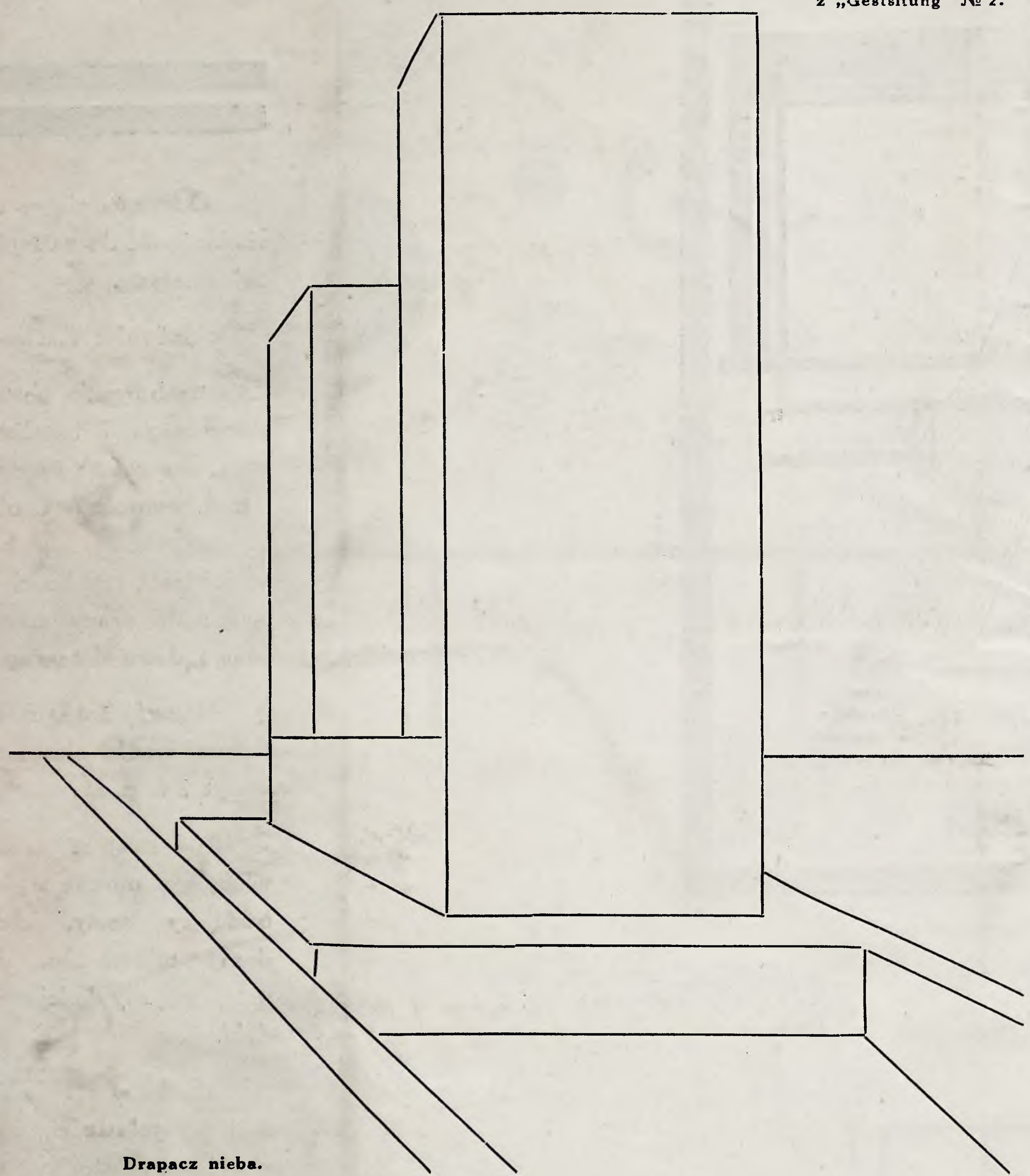

Katarzyna Kobro

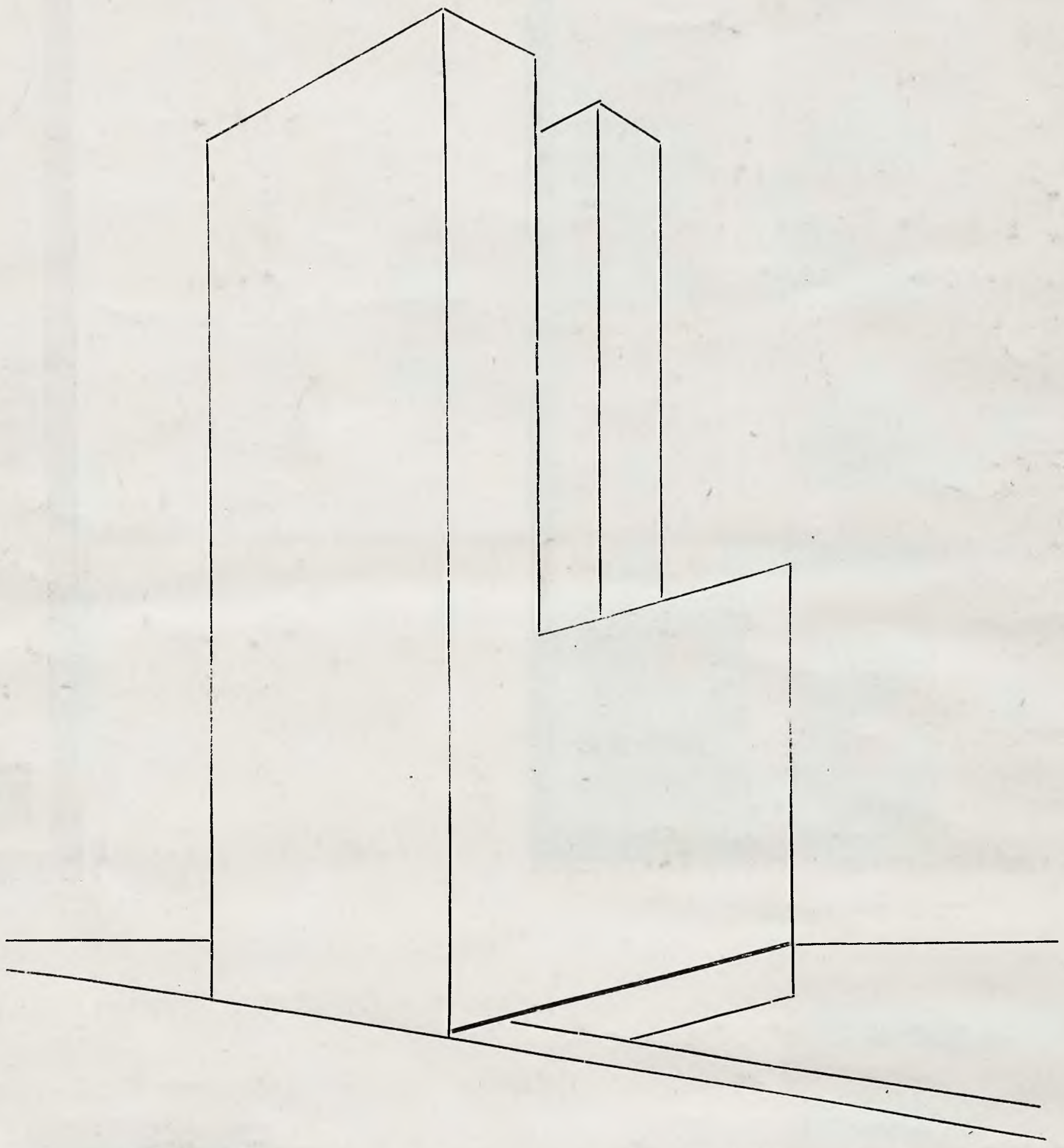
H. Stażewski

L. HILBERSEIMER
Przedruk
z „Gestaltung“ № 2.

Drapacz nieba.

L. HILBERSEIMER
Przedruk z „Gestaltung“ № 2.

Chicago Tribune.

Obojętna jest kwestja zdolności — o skutkach decyduje wyłącznie wola i metodyczna praca.

Im doskonalszy jest twór techniki tem mniej jest w nim wolnego miejsca dla sztuki i artysty.

Z chwilą gdy sztuka zbliża się ku utylitaryzacji — przekreśla sama siebie.

Konstruktywizm nie stara się naśladować maszyny lecz konstruować każdą rzecz według jej własnych zasad — więc w swej dziedzinie jest logiczny jak maszyna.

APEL DO UCZNIÓW SZKÓŁ SZTUKI

Jako pismo, torujące drogę Nowej Sztuce, tworzące podstawy nowej kultury plastycznej, — zwracamy się do Was z gorącem wezwaniem o jaknajdalej idące poparcie naszej akcji.

Bratnie Pomoce Waszych szkół przez poparcie materjalne naszego pisma, tudzież przez intensywną agitację i kolportaż mogą nam tę akcję ułatwić, dając tem możność uczniom szkół sztuki korzystania z materjałów, jakie pismo nasze gromadzić będzie w zakresie sztuki europejskiej.

Nasze hasła znalazły już dostęp do Was i w większości szkół spotykają się z entuzjazmem i szczerem uznaniem.

Popieranie zatem pisma leży we własnym waszym interesie.

PRZEGLĄD CZASOPISM POLSKICH

Zwrotnica redaktor: T. Peiper, Kraków, Jagiellońska 5.
Blok. Warszawa, Wspólna 20 m. 39.

PRZEGLĄD CZASOPISM ZAGRANICZNYCH

De Stijl redaktor: Theo van Doesburg Holland — Aja — Klimopstraat, 18.

Ma redaktor: L. Kassak, Wiedeń 8—Amalienstrasse 26/11.

Manométre redaktor: E. Malespine, Lion—49 Cours Gambetta

Disk redaktorzy: Krejcur - Seifert - Teige, Praga II, Cerna Ulice 12a.

Farbe und Form redaktor: Von Dietrich, Berlin W. 39—Landshuterstrasse 38.

Der Sturm redaktor: Herwardt Walden — Berlin W 9, Potsdamerstrasse 134a.

Het Owerzicht redaktorzy: F. Berckelaerg e S. Peeters — Belgja — Antwerpja — Turnhoutschebaun 106.

Contimporanul Rumunja — Bucarest — Str. Trinidates 29.

„noi“ redaktor: Enrico Prampolini, Roma via Tronto 89.

„G□“ redaktorzy: Hans Richter, Gräff, Mies v. d. Rohe, Berlin — Friedenau Eschenstr. 7.

Mecano redaktorzy: I. K. Bonset i T. van Doesburg. Haag — Klimopstraat 18, Holland.

Espagna Prado, 11, 2 Madrid Apartado 139.

La Vie des Lettres et des Arts redaktorzy: N. Beauduin W. Speth, Paris — 20 rue de Chartres — Neully.

7. Arts Boulevard Leopold II 271, Brüssel.

Stavba redakcja: Cternacty, Feuersteih, Jira, Koula, Kysela-Stary, Teige. Praga — Kolkovna 5.

Merz redaktor: Kurt Schwitters — Hannower, Waldhausenstr. 5.

KRONIKA UJEMNA.

Dowiadujemy się, że dyrektor Warsz. Szkoły Sztuk Pięknych pan Józef Czajkowski zerwał część jednej z dekoracji na balu tejże szkoły, nie rozumiejąc, że w ten sposób niszczy całość kompozycji. Zerwana część zawierała napis „Zwrotnica“. Bez komentarzy.

Zwracamy uwagę opinji społecznej, że udział Polski w wystawie nowoczesnej sztuki dekoracyjnej grozi po raz wtóry zupełną kompromitacją. Założeniem wystawy jest dawanie rzeczy, które nie są powtórzeniem tego co było, żadnych stylów, jakie kiedykolwiek istniały. Charakter jaki chcą nadać polskiemu pawilonowi, jego organizatorowie zapowiada, że wystawa będzie dowodem zupełnego braku twórczości w Polsce i zastąpieniem jej przez naśladownictwo dawno umarłych stylów.

Wydawnictwo „BLOK“. Redaktor odpowiedzialny Henryk Stażewski, ul. Piękna 46 m. 4. „Drukarnia Krajowa“ w Warszawie, Żelazna 89, tel. 188-70.